

Frits Vogels

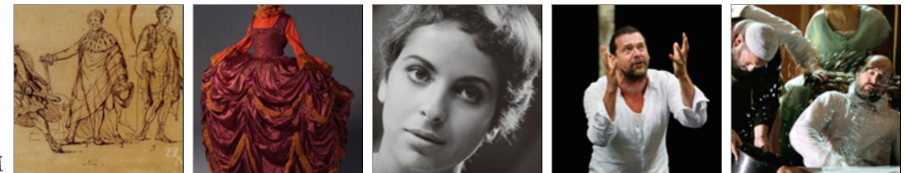
Het ontstaan van de School voor Bewegingstheater in 1964 had onvoorziene gevolgen voor het Nederlands theater

Opzoek naar een nieuwe invulling van de mime corporel dramatique van Étienne Decroux ontstaat in 1964 de .school voor bewegingstheater op basis van mime. De school is gebaseerd op Bauhaus, een kunstvak-opvatting die in de jaren zestig weer opgeld doet en die zich met alle vakdisciplines bemoeit – en voor allemaal geldt: eerst materiaalonderzoek en dan nadenken over wat je daarmee kunt doen. Zo logisch en zo snel vergeten. Het is altijd het grondpatroon: onderzoek je materiaal, orden het en ga ermee aan de slag. Vorm = materiaal = discipline, wijst naar inhoud. Vorm = inhoud.

Ruimte en licht als tastbare objecten als medium om theater te maken – ze blijken meer te zijn dan een soort lucht die ons omringt. Een ontdekking. Dat leidt tot een theatervorm die op de werkelijkheid is gebaseerd, maar die nooit de werkelijkheid weergeeft of imiteert. Het gaat om een geabstraheerd resultaat: directe beeldoverdracht, zonder betekenisgeving. Kortom, de school voor bewegingstheater is bedoeld als voorportaal voor een theaterschool voor totaaltheater.

Locaties hebben al ruimtelijke vorm. Dus: theater in kerken, gigantische fabrieken, verlaten mijnenlocatietheater, ook een nieuw begrip. Uit noodzaak omdat die nieuwe mime niet welkom was in de schouwburgen.

In 1968 erkent het Nederlandse ministerie van Cultuur de mime als vakdiscipline. De school voor bewegingstheater wordt de Mimeopleiding van de Amsterdamse Theaterschool. De studenten krijgen een voltijds rooster met veel bewegingsvakken, maar ook teksttoneel (mime houdt niet op waar de stem begint), muziek, video – en de kurk waarop de school drijft: beeldende vormgeving. Een theaterschool in de Theaterschool. Een ware mime-explosie is het gevolg. De afgestudeerden stichten eigen groepen – ze worden bewegingstheatermaker, performancekunstenaar of filmer, ze worden docent en fysiek acteur bij toneelgezelschappen. Nog steeds lanceert de Mimeopleiding opzienbarende theatermakers. Niet-verhalend theater dat de ruimte bestormt met associatieve scènes en filmische verwantschap: montage-theater. Door zijn schijnbare, maar uitgekende willekeurigheid: collage-theater. Ook buiten de grenzen wordt onze kleinschaligheid alom bewonderd: dat is pas een economische manier van cultuurbeleid. Mime corporel dramatique is de verbinding, tussen dans en toneel, maar ook tussen muziek en beeldende vormgeving. Dat leidt tot een 'mime-centrische kijk op theater', een vierhoek met

toneel, dans, beeldende kunst en muziek als hoekpunten en mime in het centrum. Nieuwe loot aan de stam: landschapstheater. In 1996 nog een fenomeen zonder naam. Dan de opkomst en bloei van verbindingen van alle theatelementen, onder de verzamelnaam interdisciplinair theater – vroeger totaaltheater. In festival- en podium-land weten ze wel raad met al deze benamingen – uiteraard zonder bronvermelding.

Wat is het ultieme doel? Een resultaat waarvan het onmogelijk is het van tevoren te bedenken – én directe beeldoverdracht zonder interpretatie.

En wat zijn we opgeschoten? Geen barst! Nee, dat is niet helemaal waar, een kleine barst – als je daardoor naar binnen kijkt zie je eindeloos zoeken en zoeken en zoeken, al vijftigjaar lang – maar daarover een andere keer.

In elk geval hebben we een onvergetelijke tijd gehad!

